

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 77/01-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. marca 2002 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Bárányu prerokoval podnet MUDr. D. B., bytom B., zastúpeného komerčným právnikom JUDr. J. V., B., ktorým namietal porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Okresným súdom v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 1861/98, a takto

r o z h o d o l :

1. Právo MUDr. D. B. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Okresným súdom v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 1861/98 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu v Žiline s a u k l a d á , aby uhradil trovy právneho zastúpenia MUDr. D. B. v sume 900,- Sk komerčnému právnikovi JUDr. J. V., B.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 13. júna 2001 doručený podnet MUDr. D. B., bytom B. (ďalej len „navrhovateľ“), zastúpeného komerčným právnikom JUDr. J. V., B., ktorým namietal porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Okresným súdom v Žiline (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 1861/98.

Ústavný súd podnet predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu 15. novembra 2001 a podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ho prijal na ďalšie konanie.

Predmetom návrhu bolo tvrdenie navrhovateľa o porušení jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v jeho právnej veci proti J. F. o náhradu škody z ublíženia na zdraví s príslušenstvom vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 1861/98.

Navrhovateľ porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov videl v období od 29. októbra 1999 do 10. júna 2001 v nečinnosti súdu tým, že v tomto období súd neuskutočnil žiadny procesný úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu konania.

Predseda okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu, ktorá mu bola doručená 30. novembra 2001, k prijatému podnetu nevyjadril, iba oznámil, že okresný súd netrvá na verejnom prejednaní veci.

Právny zástupca navrhovateľa vo svojom podaní z 30. októbra 2001 oznámil ústavnému súdu, že netrvá na ústnom pojednávaní v predmetnej veci.

Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, pretože od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd 15. novembra 2001 návrh prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu a prijal ho na ďalšie konanie. Ústavný súd na základe spisu okresného súdu sp. zn. 7 C 1861/98 zistil nasledovný priebeh a stav tohto konania:

Okresnému súdu bol 11. novembra 1998 doručený návrh na zaplatenie náhrady škody z ublíženia na zdraví s príslušenstvom. Predmetom návrhu je odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 30 000,- Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % od podania návrhu do zaplatenia, ako aj náhrada nákladov spojených s liečením v sume 1 000,- Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % od podania návrhu do zaplatenia a náhrada vecnej škody vo výške 1 341,- Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % od podania návrhu do zaplatenia.

Dňa 29. októbra 1999 okresný súd pojednával vo veci. Pred otvorením pojednávania právna zástupkyňa navrhovateľa žiadala pripustiť zmenu žalobného petitu tak, že odporca je zaviazaný zaplatiť navrhovateľovi odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia a bolestné vo výške 98 850,- Sk s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % zo sumy 30 000,- Sk odo dňa podania návrhu a zo sumy 68 850,- Sk od rozšírenia návrhu, t. j. od 29. októbra 1999. Vo zvyšnej časti trvala na podanom návrhu. Okresný súd uznesením rozhodol o pripustení zmeny žalobného petitu. Súd vypočul účastníkov konania. Odporca J. F. nesúhlasil s návrhom navrhovateľa, pretože tvrdil, že ublíženie na zdraví, ktoré spôsobil navrhovateľovi, nemohlo mať také následky, aké uvádza navrhovateľ. Súd pojednávanie odročil na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania a zloženia zálohy na znalecké dokazovanie.

III.

Článok 48 ods. 2 ústavy o. i. zakotvuje právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorom sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (sp. zn. II. ÚS 26/95).

Ústavný súd v predchádzajúcich konaniach opakovane vyslovil právny názor, podľa ktorého v konaní o každom návrhu pred ústavným súdom, v ktorom navrhovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu (inú právnu ochranu), ako aj práva na spravodlivý proces z toho dôvodu, že všeobecný súd nekonal spôsobom ustanoveným v zákone, je nevyhnutné, aby boli najprv vyčerpané všetky právne prostriedky ich ochrany, ktoré sú navrhovateľovi dostupné (sp. zn. I. ÚS 1/97; sp. zn. I. ÚS 49/98).

Účelom priznania práva podať sťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (sp. zn. II. ÚS 26/95).

Navrhovateľ využil právny prostriedok, ktorého uplatnenie sa vyžaduje pred podaním návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, a podal sťažnosť na zbytočné priet'ahy v konaní podľa § 6 ods. 1 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov, čo mu však nezabezpečilo odstránenie stavu právnej neistoty vo veci, s ktorou sa obrátil na okresný súd.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníkov a postup súdu (sp. zn. II. ÚS 79/97, sp. zn. I. ÚS 70/98).

Pokiaľ ide o kritérium „zložitosť vecí“, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav vecí a platnú právnu úpravu (sp. zn. II. ÚS 26/95, sp. zn. I. ÚS 92/97 a iné) relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu (charakter) vecí, pričom na základe týchto hľadísk konanie o náhradu škody z ublíženia na zdraví nehodnotil ako zložitú vec.

Pri kritériu „správanie“ navrhovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú skutočnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom.

Naopak, ústavný súd prihliadal na tú skutočnosť, že navrhovateľ sa sťažoval na priet'ahy v konaní a žiadal predsedu okresného súdu o odstránenie priet'ahov v konaní. Predseda súdu v odpovedi na sťažnosť z 12. júna 2000 ubezpečil navrhovateľa, že prijaté opatrenia by mali vytvoriť priestor pre efektívnejšie prejednávanie vecí. Napriek tomu ďalší rok pretrvávali priet'ahy v konaní.

Pokiaľ ide o postup okresného súdu, ústavný súd zistil, že okresný súd bol nečinný v období od 29. októbra 1999 do 10. júna 2001, keďže počas viac ako 19 mesiacov nenariadil znalecké dokazovanie a vo veci nekonal. Až uznesením z 23. januára 2002 okresný súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctva, odvetvia oftalmológie a otorinolaryngológie. Dosiaľ uskutočnené konanie vo veci možno hodnotiť ako konanie s priet'ahmi zavinenými súdom.

K požiadavke navrhovateľa, aby mu účastník konania uhradil trovy konania, ústavný súd uvádza, že v konaní pred ústavným súdom platí podľa § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde zásada, že účastník konania uhrádza trovy konania zo svojho. Na základe ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktorý zakotvuje výnimku z tejto zásady, ústavný súd priznal navrhovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia, keďže ide o ustanoveného právneho zástupcu a z rozhodnutia vyplýva, že jeho právo bolo porušené, teda mal vo veci plný úspech. Pri výške náhrady trov konania ústavný súd akceptoval požiadavku navrhovateľa, aby boli uhradené 3 úkony po 200,- Sk a 3-krát režijný paušál po 100,- Sk.

Výška náhrady trov konania bola požadovaná v súlade s ustanovením § 6 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 240/1990 Zb. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej pomoci v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 240/1990 Zb.“) a s ustanovením § 1 uznesenia Predsedníctva Komory komerčných právnikov Slovenskej republiky č. 11/1999 o určení paušálnej sumy náhrad výdavkov komerčného právnika na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné pri jednom úkone podľa § 19 ods. 3 vyhlášky č. 240/1990 Zb.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. marca 2002